1875. VII. évfolyam. 80. szám. Szombat, április 24.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: *Főpiacz, Vecsey-ház földszint* a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
T e l e g d i K. L a j o s könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a l e g o l c s ó b b á r é r t:
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Éljen a függetlenségi párt!

Polgárok!

A debreczeni függetlenségi párt holnap d. e. 10 órakor a városháza nagy tanácstermében tartja a l a k u l ó közgyülését.

Ki van tehát bontva a zászló, melyre hazánk. Magyarország önállósága s függetlensége van felirva.

Az önérdek nem talál menekvést e lobogó alatt.

Nem állunk elő hangzatos igéretekkel, czifra szavakkal. Csak is hazafiui érzületünk melegével szólhatunk. —

Polgárok!

Sorakozzatok zászlónk alá, a kik még megőriztétek régibb elveiteket.

Sorakozzék zászlónk alá mindaz, a kinek óhaja, hogy

„Magyarország legyen önálló, független magyar állam, mely minden idegen beavatkozástól menten intézze minden ügyét, — mely teljes önállósággal birjon a polgári közigazgatáson kivül a hadügy. pénzügy, nemzetközi viszonyok és közgazdászat minden ügyében."

Polgárok!

Ime, ezek azon eszmék, a miket a függetlenségi párt magáénak vall. A bihari pontokban lefektetett elvek ezek.

Ezeket vallottátok ti is eddig.

S most ki tagadná meg?

Tömörüljünk polgártársak! — a nemzeti önállóság eszméje közül.

Éljen a függetlenségi párt!

Üdvözletül

a debreczeni függetlenségi pártnak april 25-kére.

Midőn azt lehetett hinni, hogy a nagy, gazdag, diszes és értelmes magyar alföldi városban az elvtelenség minden ellenmondás nélkül ünnepli diadalát, ime önök t. hazafiak, a tevékenység terére lépnek.

Kilépnek a sikra, s megalkotják a függetlenségi pártot Debreczenben, azon városban. melyben Magyarország függetlenségét, 1849. ápril 14-két a nemzetgyülés proklamálta; azon Debreczenben, melyben a mostani belügyminiszter ur a b i h a r i p o n t o k r a fogadkozott választói előtt.

Adja az ég, hogy Debreczen oly lelkesedéssel csatlakozzék a függetlenségi párt zászlója alá, a mily némasággal iktatta Tisza Kálmánt közelebb képviselői székébe.

Polgártársak! A legtisztább tősgyökeres magyarság kellő közepében emeljék fel önök Magyarország függetlenségének dicső lobogóját, azon zászlót, mely egy Bocskay, Bethlen. Rákóczy, Kossuth hazafias küzdelmeinek szent némaságában is mindenkor ékesen szóló tanuja volt.

Mutassák meg önök a kételkedőknek, hogy a függetlenség élénk érzete Debreczen polgárainak kebeléből ki nem veszett; bátoritsák az aggodalmas kedélyeket, s manifesztálják hatalmasan azt, hogy az elvtelen politikát, az erkölcstelen népámitást, a humbugot, melyet a fuzionált álszabadelvü párt üz, határozottan elutasitják, egyenes gondolkodásu hazafiakhoz illőleg megvetik.

Hadd okuljon azon volt balközép, mely a nép jogát, a választók akaratát, mint portékát saját politikai zsibvásárán dobraütötte. Hadd borzadjon meg, a magábatérés pillanataiban saját elvtelenségével Meduza fejétől.

Hadd legyen oka a volt balközépnek megbánnia azon indokolatlan lépést, melyet a választó közönség kijátszásával elkövetett épen akkor, midőn a kitartást a győzelem koszoruja köritette volna.

Tehát él Debreczenben az állami önállóság tudata, élénken él azon törekvés, mely a nemzet függetlenségéért tenni, áldozni, ha kell szenvedni, mint a multban, ma is mindenkor kész.

Debreczen van hivatva fényes példát adni a magyar alföld józan eszü népének, azon politikai morálból, melyet az elpártolt vezérek elfeledtek.

Hangoztassák önök bátran, rendületlenül azon b i h a r i p o n t o k a t, — melyeket alkotójuk megtagadott, vegyék fel azon kardot, melyet a balközép vezére elejtett, lobogtassák azon zászlót büszkén, mely Magyarország állami függetlenségének jelvényeivel dicsekszik.

Mutassák meg önök azon kishitüeknek, kik a zivatar beáltával bátorságukat vesztve elcsüggedének, hogy a hol igaz magyar sziv dobog, ott a nemzet függetlenségének eszméje mindenkor a legelénkebb rokonszenvre számolhat.

Polgártársak! Ne csüggeszsze el önöket azon, a jelen siralmas állapotok miatt lábra kapott elvtelenség, mely az ellenzék sorait annyira megritkitotta, legyenek arról meggyőződve, hogy egyedül a számszerinti erő alkotmányos országban oly pártot huzamos ideig fen nem tarthat, melynek bölcsőjét a hazugság ringatta, melynek politikája maga a megtestesült mystifikáczió.

Ha kezdetben csekély is azon szám, melylyel a függetlenségi párt rendelkezhet, növekedni fog az azon mértékben, a melyben a keserü kiábrándulás mulhatatlanul bekövetkezend.

A mint a nép, a választó közönség saját kárán okulni fog, azonnal tömegesen hagyandja el azon pártot, mely talán szándéktalanul, de mindenesetre Magyarország rabbilincseit kovácsolja.

Csak kitartás, s elveink diadalra jutnak! Mert ha a nemzet rendületlenül követelni fogja azt, a mi őt mint nemzetet isten és emberek előtt jogosan megilleti, állami önállóságát, nincs olyan hatalom, mely előbb utóbb kénytelen ne legyen a nemzet erős akarata előtt meghajolni.

S most. midőn a függetlenségi párt Debreczenben szervezkedik, fogadják önök nemes törekvéseikhez szerencsekivánatunkat.

A zemplénmegyei elvtársak nevében

Kun Pál.

— **Az országgyülés** csak pünköst után fog berekesztetni. Ő felsége személyesen is jelen lesz a zárülésen.

— **Minisztertanács** tartatott tegnapelőtt, a honvédelmi ügyér tjavaslatot terjesztett elő a katonasági dijakról, s a katonaszállás terheinek könnyitésére a köztörvényhatóságok által kivetendő pótadókról.

— **16000 kérvény** érkezett már be a földadó szabályozása munkálatánál betöltendő állomásokra. A pénzügyér a bizottságok helyes megválasztására figyelmezteti az érdekletteket.

— **A király** két nappal tovább időzik Dalmácziában, — mint előlegesen tervezve volt.

Jogakadémiánk.

D e b r e c z e n, ápr. 24.

(G.) Debreczen városára nézve kiváló fontosságu azon határozat, a mit a tiszántuli ref. egyházkerület közelebbi gyülése alkalmával hozott a debreczeni j o g a k a d é m i a ügyében.

F e n k e l l t a r t a n i a j o g a k a d é m i á t m i n d e n á r o n! — Ez a határozat lényege.

Csak is üdvözölhetjük az egyházkerület e nemes buzgalomból eredt határozatát. Érezzük ennek nagy fontosságát nemcsak nemzeti, nemcsak felekezeti, hanem főleg a helyi viszonyok szempontjából is.

Három uj tanári széket kell alapitani még, hogy a miniszteri rendelet által kivánt mértéket intézetünk megüthesse.

Ugyde, hol vegyünk erre alapot? — ez a kérdések kérdése.

Most is, mint annyiszor már, az egyesek, községek s városok, általában a közönség áldozatkészségére kell hivatkoznunk. Ez azon forrás, melyből tiszta vizet merithetünk, hogy öntözzük a tudományok fejledező virágait.

Az egyházkerület kiváló buzgalmat tanusitott az ügy felkarolásában.

És most Debreczen városán van a sor, hogy járjon elől jó példával s tettleg mutassa meg, hogy a jogakadémiának valóban meleg keblü barátja.

A jövő tanévre már versenyképessé kell tenni jogakadémiánkat.

Nem lehet tehát halogatni a dolgot.

Buzduljanak fel egyházkerületünk gazdag nagyjai is. Tóth Antal helybeli ügyvéd már megadta a jó példát egy jogi tanszék alapitása által.

Az idő sürgősen int a cselekvésre.

A késedelemben veszély van. Gondoljuk meg azt idejekorán.

Jogakadémiánkat okvetlenül meg kell menteni a bukástól.

Dobos.

(*) Meg van tehát fogva a jó madár. Itt ül kalitkájában. A „vidék réme" most egy kis szobácskával is beéri.

Tegnap délben tartá „nagy" bevonulását Debreczenbe. A kiváncsi nép özönlött körülte.

No aztán a „diadalmenetben" részt vett pár csendbiztos is. Hja, nagy volt az ő dicsőségök.

Valóban, most látta az ember, hogy mily vitézség lehetett abban a nyomorult testben, hogy ily igazán derék csendbiztosok még csak meg sem mertek előtte jelenni.

*

Dobosban bejövetele alkalmával, — ugy látszott — felébredt a becsületességnek parányi szikrája, mert lesüté szemeit a bámész nép előtt.

Ezt már nem türheté egy hajdu, a ki nem tudta felfogni, hogy ily rabló mikép szégyelhet valamit.

S fittyet hányva álla alá, rákiállt: „most emeld fel a fejed, Gábor!"

De azért ez a hajdu is hallgatott, midőn Dobos itt a városon mászkált.

*

A börtönben lábáról levették a nehéz vasat s azt könnyebbel cserélték fel.

Miért vagy oly levert, Gábor?! — kérdék tőle. — Azért, mert nem fogták el velem együtt a jó kedvemet is, — válaszolá egykedvüleg.

*

Kérdezték tőle azt is, miért nem tekintett szét, midőn hozták a városon?

Majd szétnézek — ugymond — ha akasztani visznek.

*

Budapestről koldulva jött Diószegre a szomoru hős.

Hogy mert ide jönni? — kérdék tőle.

Itt éreztem magamat legnagyobb biztosságban, felelé, a biharmegyei csendbiztosok nem is fogtak volna el engem soha.

*

Mi czélból kereste fel ujra e vidéket? — faggatták tovább.

Tudtam, válaszolá, hogy debreczeni vásár van. A pályii erdőbe igyekeztem.

De Sütő nem engedte tervét — elsülni.

*

Élelmezése ellen eddig sem volt panasza. Eddig már 24 tolvajlást 18 rablást vallott be.

A krónikának bizonyára még — folytatása következik.

— ***A magyar fővárosból.*** **B. Wenckheim** Béla Pozsonyba utazott. — **Szigligeti** Ede két évi szinházi intendánsi müködéséről emlékiratot irt, mely legközelebb nyilvánosságra fog kerülni **Prielle** Kornélia máj. 1-én kezdi meg Aradon vendégszereplését. **Budapesten** a lefolyt héten született 267 gyermek, — elhalt 229 személy. **A budai** ének és zeneakadémia május 5-én hangversenyt tart. **Erkel** Ferencz szorgalmasan dolgozik **„Szent István"** uj dalmüven, melyet az uj operaház megnyitására tart fenn.

V i d é k.

— A „Debreczen" levelezése. —

H a l m i, ápril. 20.

Társas életünk terén némi mozgékonyságot idézett elő az, hogy Károlyi Alajos szintársulatával nálunk müködik. Az igazgató iránti szivességből városunk mindkét nemü ifjusága mükedvellők gyanánt a társulat tagjaival együtt játszanak majd minden előadáson, a mi a bevételt nagyban növelte. Dicséretükre legyen mondva mükedvelőinknek, mindenik megállotta pompásan helyét. Az előadásokat rendesen mulatság, néha táncz is követte. Ami a szinészeket illeti, meglehetősen müködnek, de mint rendesen ily vándor társaságnál sok mulattató kapkodás és visszásság jött elő. Hiába, nem önöknél vagyunk, hol oly kitünő erők mellett még oly nagyszerü szinházi diszletek stb. vannak.

Megyénk politikai mozgalmairól, csak annyit irhatok, hogy Rátonyi Lajos összehivta tegnapelőtt a két pártot fuzióra, hogy azonban megtörtént-é, vagy fuzióból konfuzió lett, azt nem tudom, mert sem tőlünk, sem a közeli vidékről a balpárt eddigi tagjai közül senki sem ment el oda, mivel nem akart senki a „dicső" munkában részes lenni, nem helyeselvén magát az eszmét sem. Amint azonban értesülök, a gyülekezet tulnyomólag jobboldaliakból és hivatalnokokból állott.

Ma a közeli Forgolányban fényes esküvő tartatik. Ugyanis Váczy Frigyes földbirtokos kedves leánya Vilma fog ma egybekelni Imreh László tarnai földbirtokossal. Adjon az ég nekik tartós boldogságot.

Fiatalságunk majálist tervez, még pedig jótékony czélra. Meglehet azonban, hogy a terv csak szó-beszéd marad.

r. l.

N y i r e g y h á z a, ápril 23.

Eső után sohajtozunk itt is. De azért ez nem zárja ki, hogy a rabok itt el ne — ázzanak. A minap történt, valahonnan egy üveg spiritust keritettek, lecsipték magokat s összeverték egymást. A bünöst nem lehetett köztük kipuhatolni.

A tavasz sokára jövetelét a farkasok is megérzék s Beszterce környékén garázdálkodnak.

Mükedvelőink a róm. kath. orgona javára „A falu roszát" adják elő.

Demecserből most veszem a hirt, hogy ott vigalom közben egy czigányzenészt véletlenségből agyonlőttek. Nem jó a puskával játszani!

r. l.

— ***Vidéki hirek.*** **Gróf Eszterházy Pál** a devecseri iskola épitésére 6000 frt értékü anyagot adományozott. **A kónyi** rablógyilkosság tetteseit Keszthelyen elfogták és Tamásiba kisérték. **Imre Sándor** kolozsvári egyetemi tanár kitünő értekezést tartott az „egyetemi kör" javára Zrinyi Miklósról, mint honfiról és költőről. **A pozsonyi** lóversenyek 3-ik napján a „csarnokdijat" gróf Henckel Perserver-je, a landschützdijat Baltazzi Hektorja, az államdijat gr. Tarnovszky Przedowit-je, az eladó versenyt gr. Festetics Rotunde-ja, a steeple-chasse-t Söblinger Voltá-ja nyerte. **A kolozsvári** galamblövész-egylet vasárnap tartá első tétversenyét. Legkitünőbben lőtt br. Wesselényi Miklós. **Zichy Miklós** gróf Palotán f. hó 18-án meghalt.

A király utja.

Spalatóba érkezvén a király, — másnap szemlét tartott a 22-ik sorgyalogezred felett. Később megtekinté a papnöveldét, gymnásiumot és reáltanodát, hol vizsgát tartatott; jelen volt az ének és tornagyakorlatokon; megnézte a kikötői épületeket; a hadihajók matrózai hurrával fogadák; — a vasuti állomást, hajógyárt, hol a munkások lelkesen üdvözölték. Mindenütt megmagyaráztatá magának a terveket, munkákat, utközben számos kérvényt vett át; déltájban visszatért lakásába. A diszebéd után megnézte a diszelőadást a szinházban, hol beléptekor éljenzéssel fogadtatott. — Másnap a háborgó tengeren elhagyta Spalatót, 7 órakor San Giovaniban partra szállott s a lakosság részéről lelkesen fogadtatott. Megtekinté a templomokat, iskolákat, mozsárlövések, harangzugás, zsivió kiáltásokkal kisérve, hajóra szállt, utját folytatandó.

Szinházi szemle.

(g.) Csütörtökön adatott a **„Lowoodi árva"** czimü 4 felvonásos dráma. Brichpfeifer Karolinától, ki ezt Currer Bell ismert regényéből dolgozta fel. Minél jobb valamely regény, annál kevésbé jó szindarabnak! Ez este a czimszerepben E s z é k y Emma k. a. tette első szinpadi kisérletét, még pedig lehetős sikerrel. — A kisasszony csinos szinpadi alak, rokonszenves megnyerő külsővel és hangjának kellemessége, — hajlékony finomsága s csengése valóban az egész közönséget megnyeré. Hogy a kisasszonynak a szini pályára hivatása van, azt ez este szépen kimutatá, midőn az elnyomott árva kebelében kitör mint az oceánt verdeső vihar, rég elfojtott panasza elnyomóbb állapota miatt; midőn a dacz kifejezéseit láttuk szelid arczán müvészileg visszatükröződni, midőn e nemes érzelmeinek tiszta őszinteségét beszélte el a lordnak; midőn az utolsó jelenetben a forrón, de tartózkodva nevető leány a lord kebelére borul; mindezen jelenetében láttuk, hogy szép haladást fog e pályán rövid időn felmutatni. Csak kitartás és igyekezet! Oh hiszen e hazában a Prielletestvérek s meg egy pár kivételével olyan kévés a valódi drámai szinésznő, — s hogy a kisasszony ez lesz, azt

---

A „DEBRECZEN" tárczája.

Az elvhüség jutalma.

— 1875. ápril 24. —

A szenvedések mártyr-börtönéből,
Emeld magasra nemzetem, fejed!
Nézd, láthatárod távolába mért dől
Az elvfecsérlés: nyájas ellened!?
Tapasztalád, hogy hirnév, rang szerelme
Megingaták a kardos jellemet,
Mely a helyett, hogy keblére ölelne:
Mosolyg, tetszeleg, de hün nem szeret.

Viseld a gyászt, mely honvéd hőseidre
Feledve ejti barna fátyolát;
Övezd a trónt, a mely megszégyenite,
Áldást vetett s erényével fon át!
Tiéd a hon, a hon első fiának
Szivvére érted lüktet melegen;
Midőn az elvek változása támad,
Állj rendületlen, mint a fejdelem!

Állj rendületlen, mint kőszál a vizben,
Midőn a tenger ostromolni kél;
Nincs oly erő, ha állandasz egészben,
Mely eltiporna vágyad üdvinél,
Vágyad, hogy a hon álljon mindörökké
S legyen független, erős, nagy, szabad!
Minden parányod, kevésbé vagy többé
Munkálja ezt, mig szive megszakad.

Miért olvadnál oly vég küzdelembe,
Hol elvek árán nyilik a babér?
Az uj honmentők érdemét hadd zengje
Bérencz troubadur, jól kijár a bér,
Legyen tenálad szent az elv s az érzet,
Mely hányatott hazád ölébe húz;
Az ellentétek bármiként beszélnek:
Önérzeted a biztos kalauz.

Törj, törj elő büszkén, erős tömegben:
Prometheus szikrát orzott alá,
A hon szerelme hü szivedre lebben,
Csak addig várj, a mig meggyujthatá.
Im, itt az oltár, tömör szögkövekből,
Jellem, szilárdság, elv minden darab;
Ha rá kitartón csak nehány szenet tól,
Az oltár lángol, szabad lesz a rab . . .

És tiltakozzál a rabmunka ellen,
Mely a jelen történetét szövi!
Vezetni fog az érett, tiszta jellem —
Hangod Jerikó falát áttöri.
Kétes dicsőség vánkosán hevernek
A kebledről lemállott pártfelek.
Övék a tér még, s mint a játszi gyermek
Feléd csak gunymosolylyal intenek.

Foglalj csak állást, méltót nagy nevedhez:
Árpád fájából a szú mind kihull,
Itt az idő, mely vágyaidnak kedvez,
A tapasztalat más kárán tanul.
Foglalj csak állást, tekintélyed árja
Mind elsodorja: a mi ál, hamis;
Kebled tavasza, ha kincsét kitárja;
Virággá óhajt lenni a — gaz is.

Ne hagyd a biztos és szilárd alapnak
Megingatását megkisérleni;
Kik elmentek, ingó habon maradnak,
Mig egykor a szél majd parthoz veri.
Te nem forditasz félbalt s jobbra-átot;
Szilárd alap: elved, becsületed.
Kitartással s buzgó erélylyel áldott
Testvériséged el nem hütheted.

Az elvhullámzás czifra korszakában
Állj meg merőn, miként a szirt kolosz!
Függetlenséged, mint volt hajdanában,
Meg nem dönti se csel, se rut gonosz . . .
Titkos jövőnek tündérfátyla lebben:
Előtted álland a rég várt alak!
Csak egyesülj, forrj össze édesebben,
Nyügzött bokádról lehull a salak . . .
Ha megmenekszel a hajótörésből,
Megünnepeld a szent, a nagy napot,
A mely mocsoktalan segélt a vészből
S uj lét, tevékenységnek átadott.
A függetlenség elve nyitja keblét,
Olvadj belé özönnel nemzetem!
A népek atyja egyesülve megvéd:
Hazád viruló és örök leszen!

(Debreczen.)

GYERMEK-RABLÁS — SZERELEMÉRT.

— R. L. Hahn elbeszélése. —

(Folytatás.)

E szavakra idősb Durham ur jelentékeny tekintetet váltott Clarendon urral; majd a jogtudóst karjára véve, távozott. — Clarendon asszony remegve susogott férjének:

— Alfréd! a mi kis Luizánk kék köpenyt viselt! . . .

Másnap már a londoni olvasottabb hirlapokban következő hirdetést lehetett olvasni: „Kéretik azon nő, ki 1840. február hóban, mint dajka S. Edmund ur szolgálatába állott, hogy Dr. Walternél, Piccaddeli nro 6. jelentkezzék a reá jutott örökség átvétele végett"

S midőn Durham ur e hirdetést a jogtudós szobájában olvasta, kérdé ettől:

— Hátha ezen nő meghalt, vagy kiköltözött az országból — mit tesz ön akkor?

— Akkor tovább kutatom. Hanem én reménylem, hogy e nő még él és olvasni fogja e hirdetést.

Csakugyan két nap mult, midőn a Dr. épen reggelinél ült, egy tisztes öltözékü nő jelentetett be, kit, midőn a dr. parancsára belépett, azonnal felismert.

— Üljön le asszonyom — mondá Walter ur, csekély pénzösszeget igértem önnek, ha ön azon személy, kit a pénz illet. Nehány kérdést teszek, melyekre feleljen egész őszinteséggel.

— Szivesen uram!

— Mi a kegyed neve?

— Smith Margit, férjezett Tayler.

— Volt kegyed S. Edmund szolgálatában?

— Igen, de csak rövid ideig; s ugy jutottam szolgálatába, hogy Miss Constance komornája levén, midőn ő S. Edmundhoz nőül ment, magával vitt engem is.

(Vége köv.)

hiszszük és reméljük, kár, hogy sok helyt sebesen, majdnem hadarva beszélt, de ezt az elfogultságának róvjuk fel. A tisztelt kisasszony nehány szép virágcsokorral tiszteltetett meg. Mándoki (Rochester lord,) midőn e szerepbe belefogott, hogy egy magyaros közmondással éljünk: nagy fába vágta fejszéjét. A ki e szerepet egy nemrég elhunyt feledhetetlen kedves szinművészünktől látta egykor s most Mándokitól, csak az képes felfogni, hogy mily óriási a különbség a szerepfelfogás közt. Mándoki ur ez este bebizonyitá azt, hogy ő mindig Mándoki. A rideg, büszke modoru, de romlatlan szivvel biró lord kezében egy talán hippokondrikus-féle emberré változott. A tőle elválhatatlan mosoly ez este is mindig látható volt ajkain. Mándoki ur jó szinész, de az ily szerepet nem birja meg. Ő e szerepet, világosan kimondjuk, tökéletesen elejtette. Egy pár lenéző tekintet, erősebb hangon beszéd még nem ismerteti meg velünk Rochester lordot. A szerepet sem tudta, miáltal a vendég müvésznőt is nem egyszer zavarba ejté. Játszottak még Folténynyiné (Reed asszony), Rónai Mari, (Georgine), ki kis szerepét teljesen jól fogá fel, Boránd Hermin (Ilon) kellő sikerrel. Lenkey ur is játszott, azaz csak a szinpadon volt.

Közönség középszámmal.

UJDONSÁGOK.

* **A „függetlenségi párt"** holnap délben társas ebédet rendez Király Mihály vendéglőjében. Az ebéd ára 2 frt. Előjegyezhetni a vendéglőben s a „Debreczen" szerkesztőségében.

* **Szép részvét** mellett temették el tegnap Divald József főreáliskolai tanárt. A derék férfiu rövid életrajzát egyik tiszttársa tollából már közöltük, utólagosan közöljük a családi gyászjelentést: Mély fájdalomtól leverten, bánatos szivvel tudatom feledhetlen jó férjem, illetőleg édes atyánk, néhai Divald Tiboldt József reál-iskolai tanárnak élete 30, boldog házassága 3-ik évében, tüdő-szélhüdés következtében, folyó évi április 22-kén reggeli 7 órakor történt gyászos elhunytát. Az elhunytnak földi részei folyó hó 23-kán d. u. 5 órakor, előbb a péterfiai 819. számu háznál, majd a reform. nagy templomban tartandó rövid gyászszertartás után, a czegléd-utczai sirkertben fognak örök nyugalomra tétetni. Mely szomoru végtisztességtételre az elhunytnak rokonait, kartársait, barátait, tanitványait és a t. cz. közönséget bánatos szivvel meghivjuk. Debreczen, 1875. április 22-kén. Divald Józsefné, szül. László Emilia; gyermekeim: Irma és Margit nevében is. Béke lengjen a korán elhunyt férfiu porai felett!

* **A hortobágyi** keserüvizforrásról egészen elhallgatott a krónika. — A szakértői jelentés pedig használhatónak mondá ezt. Jó volna e kérdéssel tisztába jönni.

* **A földadóbizottságba** az egyes törvényhatóságok becslő járásaiban választandók: Biharmegye: a belényesi egy elnök, 15 biz. tag, a b. ujfalusi 1 elnök 15 biz. tag, — az élesdi 1 elnök 15 biz. tag, a margittai 1 elnök 15 biz. tag, a nagyváradi 1 elnök 14 biz. tag, a szalontai 1 elnök 15 biz tag, a székelyhidi 1 elnök 15 biz. tag, a tenkei 1 elnök 15 biz. tag, a debreczeni 1 elnök 8 biz. tag, összesen 8 elnök 120 biz. tag. Szabolcsmegye: a kisvárdai 1 elnök 15 biz. tag, a nagy kállói 1 elnök 15 bizt. tag, a nyiregyházi 1 elnök 15 bizt. tag, a debreczeni 4 bizt. tag, a h.-böszörményi 6 bizt. tag. Összesen 3 elnök 55 bizt. tag. Hajdu-kerület a debreczeni 2 bizt. tag, — a h.-böszörményi 1 elnök 9 bizt. tag. Összesen 1 elnök 11 bizt. Debreczen város: a debreczen város 1 elnök 8 bizt. tag.

* **A „Tisza" sajtópere** Halász József nagyváradi ügyvéd ellen junius 3-án fog tárgyaltatni a debreczeni esküdtszék előtt.

* **Egy elszomoritó** triumphus tartatott tegnap délben a vasuti indóháztól be a városházáig: a hirhedett Dobos Gábor levén annak főhőse. Habár alig egy órával lett még illetékesebb helyeken is tudva ide hozatala: mégis már délfelé nagy számu népség lepte el az indóház környékét kivül és belől. A megérkezett északkeleti vasuti vonat egy 3-ik osztályu kocsijának utólsó rekesztékéből szállittatott ki és le a „rémkirály" Baranyi Géza csendbiztos és 6 legénye kiséretében, kezein és lábain sulyos bilincsekkel. Itt már várták: a kir. börtönőr egy káplár-aljával, 2 alkapitány szuronyos rendőrökkel. A nap hőse egy középtermetü, 40 év körüli, nyirott bajuszu, beesett ránczos képü, nyakó, megtört izmu egyént mutatott, szürke, fekete zsinóros magyar nadrágban, fehér báránybőr bekecsben, s gyürött szélü kalapban. A kiszálláskor mindjárt 20—25 pandur, börtönőr és közrendőr vette körül a rablót, a kit a rendőri őrszobán keresztül kisérve, hozták aztán be a városba. Minélinkább közeledett a szomoru menet a városháza felé, annál sürübb lett a bámuló népség tömege, mindenki minél közelebbről óhajtván látni azt, kinek nevét hónapok óta rettegve hallotta. Menetközben hangosan csörgött a láncz a rab lábán, ki lesütött fővel, mellén keresztbe lánczolt kezekkel vonult a szuronyerdők között — be a városház kapuja alá, hol szintén számosan várták; csakhamar aztán megtörtént az átadás is a kir. ügyész jelenlétében, s a tömlöcz nemsokára befogadta a félelmetes gazembert sötét öblébe.

* **Az iparos ifjak** önképző-egyletének e f. évi julius hó 4-én a helybeli népkertben tartandó egyleti évfordulati ünnepélyére, mely a dalkör közremüködésével s tánczvigalommal leend összekötve, — már folynak az előkészületek.

* **Közelgetvén az idő**, midőn a tavaszi hadgyakorlatokra az egész környékből beszólitott tartalékos katonák városunkba nagy számmal fognak érkezni, — óhajdandó volna, ha az illető háztulajdonosok, kik házaikat a katonatartási teher alól pénzzel szokták vagy akarják megváltani: ebbeli kérvényeiket a tanácshoz mielőbb beadnák.

* **Balla Gergely bünügye**, melyről a mult év őszén kimeritően szólottunk, tegnapelőtt a legfelsőbb itélőszék, mint utolsó fórum előtt tárgyaltatott. Balla Gergely, irja a „Napló", 1852-ben rablás, csalás, nőfertőztetés miatt 10 évi börtönre itéltetett; ez azonban 6 évre szállittatott le. E büntetéséből vádlott 1 évet, 8 hónapot és 20 napot ült le a makói börtönben; ekkor azonban börtönőreinek leverésével ötödmagával megszökött. Menekülhetése czéljából e következő büntényeket követte el. Menekülése után társaival, kik közt különösen Halász Pál és Varga János emlitendő fel, Rhédey István szekerét s lovait rabolta el; hogy a Maroson átkelhessen, ott egy csónakot erőszakkal vitt el. Üldözése közben Nagy Pál tanyáján 3 zsandárt levert s fegyvereiket elszedte. Ezután egy ismeretlentől 3 lovat s szekeret raboltak el. — 1868-ban ismét elfogatott s 1874-ben okt. 3-án a nagyváradi kir. törvényszék által eddig elkövetett büntényeiért, továbbá az ugyanezen végtárgyalás folyama alatt kideritett s Balla Gergely ellen megállapitott hamis keresetlevél készitése s csalásra felhasználása, b. Vesselényi Miklós örökösei ellen kezdett perben tett hamis esküje s 4 hamis okmány készitése, egy 20,000 forintos hamis váltó készitése s végre Sipos Zsuzsánna ellen elkövetett erőszakoskodás és sulyos testi sértés büntényei miatt 10 évi kényszermunkával egybekötött sulyos börtönre, azonkivül az ugyanezen végtárgyalás folyama alatt tanusitott botrányos viselete miatt 3 havi, — hetenként egyszeri böjttel szigoritott sulyos börtönre itéltetett. — A kir. tábla, ugyszintén az itélőszék lényegtelen módositás mellett az elsőbiróság itéletét megerősitette. Az akták, melyek e bünhalmazos perben szerepeltek, 70 fontot nyomnak.

* **Folyvást járnak** a városban szerteszét a pénzügyőrök, dohányt kutatni, minthogy számosan akadnak titkos feljelentők, a kik, ha valahol ily tiltott árut megsejtenek — sietnek azt, bizonyosan illő tiszteletdijért feladni.

* **Részvéttel** vettük a szomoru hirt, hogy közbecsülésben álló polgártársunk Seitel Ambrus órás ma reggel jobblétre szenderült. Béke porainak!

* **A csolnakázó-egylet** f. hó 25-én, azaz vasárnap délután tartja megalakuló közgyülését, melynél fogva felkéretnek az egyletnek aláirt részvényes tagjai, hogy a meghivó czédulán megnevezett helyiségen megjelenni sziveskedjenek.

* **A helybeli** iparos ifjak önképzőegyletének dalköre tegnap este $^{1}/_{2}$10 óra tájban tömegesen tisztelgett Rácz György egyleti elnöknél névestélye alkalmából kifejezendő ragaszkodását és az iránta való meleg érzületét, az egylet dalban és Nagy Mihály könyvtárnok által szavakban ecsetelé azt, mit nevezett elnök megköszönvén, a tisztelgők szépen szétoszlottak. Ma d. e. pedig az egylet egy küldöttsége emléklappal tisztelte meg elnökét.

* **Teljesnek nevezhetjük** az igazság győzedelmét, miután a 3 dik rabló Katona Gábor, a kit a vezér, Dobos, első vallomásakor hamisnak nyilvánitott, szintén ha még nem is hurokra, de kézre került, és pedig Budapesten; ez is Debreczenbe szállittatik. — Budapestről került elő Farkas Terka, Dobos kedvese is.

* **Dobos fényképét** már árulják. Diószegen vették le. Dobos négyszer volt Debreczenben saját állitása szerint, s a róla szóló „históriát" — állitólag — a városháza előtt vette meg.

* **Telegdy fürdőintézete** vasárnap, ápril 25-én délután 2 órától kezdve ápril 30-ikáig zárva lesz — a gőzkazán tisztitása miatt.

* **A Sóstestvérek** hatszori betöréssel egybekötött tolvajlásért 4—4 évi sulyos börtönre itéltettek tegnap a kir. törvényszék által.

— **Debreczen ápril 24.** A ma délutáni vonattal Budapestről az országgyülési függetlenségi párt küldöttei közül **Simonyi Ernő, Mocsáry Lajos és Gál Mihály** megérkeztek városunkba. **Patay István** már korábban haza jött. Holnap a reggeli vonattal fognak még jönni **Helfy Ignácz és Csávolszky Lajos.**

Az indóháznál, annak daczára, hogy hivatalos fogadás nem rendeztetett, igen szép számmal jelentek meg polgártársaink, s derék vendégeink lelkes éljenzések közt vonultak kocsijaikra.

A legmelegebb hazafias érzülettel üdvözöljük tisztelt elvbarátainkat városunk falai között.

Kedves vendégeink Karczagon a „függetlenségi párt" küldöttsége által üdvözöltettek, s egyuttal felkérettek, hogy az ottani alakuló gyülésre (máj. 17.) megjelenni sziveskedjenek, a mit meg is igértek.

Még egyszer fogadják legmelegebb üdvözletünket!

ORSZÁGGYÜLÉS.

— Ápril 22. —

A képviselőház ülésében több ügy elintézése után az indemnitv meghosszabbitásáról szóló javaslat tárgyaltatott.

Simonyi Ernő, miután nincs bizalma a pénzügyi politika iránt, nem fogadja el a javaslatot. Móricz Pál visszautasitja Simonyi vádjait. Helfy Móricznak felelvén azt mondja, hogy csak azért pártolja az inditványt, minek helyességéről maga sincs meggyőződve, mivel kormánypárti.

Széll kijelenti, hogy már 5-ször hallá Simonyi vádját s ugyanannyiszor meg is felelt arra, s miután majd a budget törvény tárgyalásánál még hallani fogja, akkor válaszol reá.

Almássy a volt balközép ellen polemizál. A ház elfogadta a törvényjavaslatot.

Következik a biróságok redukcziójáról szóló javaslat, a ház a 3-ik s 4-ik §-ot módositással elfogadja.

Csiky inditványára Wenckheim azt feleli, hogy e magánjellegü intézkedés a király beleegyezése nélkül törvény tárgyát nem képezheti; kéri a házat annak mellőzésére. A ház elhatározza, hogy a javaslatot nem tárgyalja. Az ülés véget ér.

— Ápril 23. —

Simonyi Lajos felel Majoros István interpellácziójára.

Igéri, hogy mindenesetre oly férfiut fog kinevezni, ki magyar nyelven vezeti az adminisztrácziót, a mint azt a törvény rendeli, — s képességénél fogva képes lesz a hivatalt betölteni. Majoros a válaszban megnyugszik. A ház a választ tudomásul veszi.

Felolvastatik s megszavaztatik az indemnityről s az első foku tvszékek ujjászervezéséről szóló javaslat.

Tárgyalás alá vétetik a kérvények sorjegyzéke. A feloszlatott győrszigeti kölcsönsegélyezési, a győri kölcsönösen segélyezőegylet s több takarékegylet adóleengedést kér. Kautz Gy. nem fogadja el a kérvényi bizottság javaslatát, kiemeli, hogy ezek nem nyerészkedésre alakultak, s mégis ezen egyletekre sulyos adó vettetett. — A győri intézetekre — nem kér teljes adómentességet, csak a 6%-os jövedelmet haladó összeg legyen megadóztatás tárgya. Ezen értelemben inditványt terjeszt elő. Széll Kálmán nem tartja az inditványt elfogadhatónak, mert a multra nézve nem lehet egy még csak hozandó törvény szerint intézkedni. Várady azt hiszi, hogy e kérvények tárgyalását jó lesz akkorra felfüggeszteni, midőn a javaslat szentesitve lesz. Vécsey Tamás Várady inditványát pártolja. Még több kérvény tárgyaltatott.

A debreczeni szinház nyugdijalapjának gyarapitására.

Debreczeni szinház.

Bérlet. Szünet.

Vasárnap, ápril 25-én 1875.

adatik:

IV. László

vagy a körösszegi vérmenyegző.

Eredeti tragoedia 5 felv. Irta Dobsa Lajos.
(Rendező: Mándoki.)

Felelős szerkesztő:
SZATMÁRI KÁROLY.

HIRDETÉSEK.

Temesváry Manó

czipő-gyára
Budapest, királyutcza I. sz. ajánl

hölgyeknek:

Füző topánkákat brünellből fénymázos orral himzési diszszel	2 frt 70 kr.
Füző topánkák erős bőrrel, fénymázos orral, szögezve és srófolt talpakkal, strapára és esős időre valók	3 frt 50 kr.
Topánkák gumi huzóval brünellből fénymázos orral, magasra szabva, finom kiállitással	3 frt 50 kr.
Topánkák gumi-huzóval erős chagrain vagy borjubőrből, szegezett és srófolt dupla talppal, nagyon tartósak	3 frt 80 kr.
Kivágott párisi füzni való féltopán	2 frt 80 kr.

Uraknak:

Topánkák finom chagrain dupla bőrből	4 frt.
Topánkák vikszos vagy bagariából, szegezett és srófolt dupla talppal, igen erősek	4 frt 50 kr.
Topánkák finom gittbőrből, czifra, fénymázos orral, szalonba és bálba valók	4 frt 50 kr.
Topánkák orosz lakkbőrből, szegezett dupla talppal, srófmunka	5 frt 50 kr.
Vadászcsizmák vizhatlan dupla bagariából vagy vikszos bőrből, háromszorosan srófolt dupla talppal	11 frt — kr.
Ugyanazok oroszlakkos bagariából	13 frt — kr.
Fiu topánok vikszos- vagy bagariabőrből, srófolt dupla talppal	3 frt — kr.
Leány-topánok brünellből vagy bőrből, — igen erős szegezett dupla talppal	2 frt 60 kr.
Gyermek-topánok brünellből vagy bőrből, igen erősek, vassal szegezett talppal, igen jók és tartósak	1 frt 80 kr.

Kimeritő árjegyzékek ingyen és bérmentve. Vidékről jövő megrendelésekre postai utánvét mellett legnagyobb gond forditatik.

159 1—10

Meghivás

a debreczeni „István" gőzmalomtársulat 1875. ápril 25-kén, d. e. 9 órakor a városház kistanácstermében tartandó

rendes közgyülésére.

Tárgyak.

1. Választmányi jelentés a lefolyt 1874 ápril 12-diki közgyülés óta történtekről.
2. A számvizsgáló küldöttségnek az 1874. évi mérleg számadásokra vonatkozó jelentése.
3. Az igazgatói 1874. évi üzleti jelentés és mérleg tárgyalása, s a javasolt osztalék meghatározása.
4. Az alapszabály 39. 48. és 50-ik § értelmében az elnök és kilépő 4 legrégibb választmányi tag helyett ugyanannyinak 3 évre, — 3 számvizsgálónak egy évre választása, a kilépettek azonban az alapszabály értelmében ujabban is megválaszthatók.
5. A szabályszerüleg netán beterjesztett inditványok tárgyalása.

Az alapszabályok 28-ik §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatván a közgyülésen szavazati jogát, ki részvényét legalább két hónappal a közgyülés határnapja előtt a társulat részvénykönyvében nevére iratta és a közgyülés előtti napig igazolási jegyet kapott: ennek folytán felhivatnak a t. cz. részvényesek, — miszerint a közgyülésen felmutandó igazolási jegyeik átvételét folyó ápril 24-ig a társulat irodájában czegléd-ucza 2-ik sz. eszközölni ne terheltessenek.

Kelt Debreczenben, az 1875. márcz. 31-kén tartott vál. ülésből.

Komlóssy Imre, m. k. társulati elnök. 141 2—2 **Vincze Viktor, m. k.** társulati jegyző.

Árjegyzéke

az első buza keményitő gyárnak
Bignió Jánostól

Debreczenben.

100 font	finom csipke keményitő parázson	15 ft,
100 „	szinte csomagolt 1 és fél pakétban	15 ft,
100 „	közép finom szép keményitő	12 ft,
100 „	közönséges „ „	6 ft,
100 „	ragasz, vékony darabocskákban	32 ft,

Ugyanott egy 8 ló erejü gőzcséplő géppel cséplési munkák jutányosan vállaltatnak, a vagy kedvező feltételek alatt, minden szerszámostól, örök áron eladó.

133 11—12

Demeter Miklós

női ruhakészitő Debreczenben

(főpiacz, özv. Nánásyné asszony házánál 2137. szám alatt)

ajánlja kész szolgálatát mindennemü női ruhák és felöltők elkészitésére a legujabb divat szerint, s oly jutányos árakon, hogy azok az otthon készülteknél ócsóbbak lesznek. Midőn jó izléssel készült munkát és jutányos árakat ajánlani van szerencsém, vagyok tisztelettel

Vidéki megrendeléseket szivesen fogadok

Demeter Miklós,
női ruha készitő.

153 3—3

Hirdetmény.

Szepessi Gusztáv, Sesztina Lajos, mint a debreczeni „István gőzmalom" megbizottjai javára 881 frt 47 kr s járulékai erejéig, mint szinte több foglaltatók javára Komjáthy László h.-böszörményi lakostól s vegyes kereskedőtől birósan lezárositott bolti áru czikkeknek árverés utján leendő eladására, határnapul **folyó évi május hó 3-ik és következő napjainak délelőtti 8 órája** tüzetvén ki, ezen árverésre a venni szándékozók meghivatnak.

Kelt H.-Böszörményben, a királyi törvényszéknek 1875-ik évi ápril 17-én tartott üléséből.

Kovács János,
elnökhelyettes.
Balogh István,
h.-jegyző.

157 2—3

Eladó.

Egy évvel ezelőtt készült csinos alaku füszerkereskedéshez szükségelt **állvány** (stellagi) **pudlival, mérők, kiakasztó táblák** sat. eladók, megszemlélhető és értekezhetni kis-váradutcza 2101. számu házánál a tulajdonossal.

156 4—6

A valódi
WILHELM-féle
antiarthritikus antirheumatikus
vértisztitó thea
(vértisztitó köszvény és rheuma ellen)
A TAVASZI KURA
egyedül biztos gyógymód a vértisztitásra,

A cs. k. udvar engedélyével, Bécs, decz. 7. 1858. | a leghiresebb „EUROPAI" orvositekintélyek által ajánlva és sikerrel biztositva | Ő felsége által szabadalmazva hamisitás ellen 1871.

eredménynyel alkalmazott és jónak bizonyult.

E thea tisztitja az egész vérrendszert; mit semmi más szer nem tehet, ez átjárja az egész test minden részét és eltávolit a testben lerakodott minden beteges anyagot; azért a hatása biztos és tartós.

Alapos gyógyszer a köszvény, reumatizmus, gyengeség és idült makacs kórok, nyálfolyásnál, mint szinte minden nemibajoknál, bőrkiüteg és pattogzásoknál az arczon vagy egyéb testrészeken, foltok és bujakórban.

Különös jótékony hatása van máj- és vesebajoknál, hämorhoid állapot, sárgaság, idegizom bajokban, gyomorszorulás, szélbántalmak és altestdugálásban, nehéz vizellet, magömlés, férfigyengeség és női folyamkórban stb.

Idült skrufulát, daganatokat gyorsan és alaposan eloszlat folytonos használat mellett, — miután jótékony feloldó és vizelethajtó erővel bir.

Számos bizonyitvány, elismerő és dicsérő levél igazolja fentebbi közleményt, melyek kivánatra ingyen megküldetnek.

Mutatványul álljon itt nehány levél:

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak. Neunkirchen.

Sagor, ápril 5. 1873.

Kérek még két csomagot a már egyszer küldött Wilhelm-féle antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó teából postán utánvéttel minél elébb küldeni, és ezuttal legmelegebb köszönetemet kell nyilvánitanom, mivel azon első csomag a nőmet, a ki évekig a reumatismus és dugulásban szenvedett, már feltünően megkönnyitette, és remélhetőleg egészen helyreállitja, a midőn már minden más gyógyszer használata nem hozott oly sikert. — Tisztelettel vagyok

Zehnard Ernő, hivatalnok.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak. Neunkirchen.

Nyitra, ápril 23. 1873.

Már több év óta szenvedtem az irtóztató reuma fájdalmakban, lábaimon folyó gényes sebekkel. Ezer köszönet a valódi Wilhelm-féle antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó theáért, melyet a tek. ur nekem 1872. novemberben küldött, a 2 csomag thea fájdalmaimat megszüntette és egészen helyreállitott, a mit más szer nem tehetett; miért is ujra legszivesebb köszönetemet küldöm, és ezen Wilhelmféle antiarthritikus antireumatikus vértisztitó theát másoknak is ajánlem, mint leggyógyitóbb theát. Örökké hálás.

Döller Aloisia.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak. Neunkirchen.

Bukarest május 21. 1873.

A valódi Wilhelmféle antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó theával kedvező eredmény bizonyult gróf Paracin urhölgynél, a ki ami udvarunkhoz közel áll és kedvelt. Ez urhölgy előbb rheumatikus fájdalmokban igen szenvedett, mióta e theát használja, azon fáldalmak ritkábbak, és csak igen gyengén lépnek fel. Mivel az én tanácsom folytán ez urhölgy a borivástól tartózkodik, — remélem, hogy a Wilhelm antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó theának folytonos használata által azoktól egészen megszabadult, hatásáról meggyőződve, — a Wilhelmféle theát mindenfelé ajánlom.

Dr. Van Kloger.

Óvást teszünk mindennemü hamisitás és csalás ellen!

Az igazi Wilhelmféle antiarthritikus és antirheumatikus thea csak az első nemzetközi Wilhelmféle gyárból kapható Neunkirchenben Bécs mellett, vagy az én hirdetéseimben jelzett helyeken.

Egy csomag 8 adagra osztva, orvosi rendelés után készitve és használati utasitással ellátva egy forint, — a csomaglás és belyegért még 10 kr.

A t. közönség kényelme végett kapható ezen Wilhelm-féle antiarchritikus is antirheumatikus thea helyben. 7 2—6

Debreczenben: Berghoffer Istvánnál.
Földesen: Kránzel Ferencz gyógyszerésznél.

Debreczen, 1875. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában. — Laptulajdonos Oláh Károly.